

بسمه تعالی

بروشور مرکز تحقیقات امام علی (ع)

معرفی:

مرکز تحقیقات امام علی علیه السلام، یکی از مراکز زیر مجموعه پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی است که در خرداد ماه سال 1380 و در راستای تحقق بند 4 اصل 3 قانون اساسی، مبنی بر تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در زمینه های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی، تأسیس شد. این مرکز، مورد تأیید شورای گسترش آموزش عالی قرار گرفت.

بررسی و تحقیق در زمینه ابعاد مختلف سیره نظری و عملی امیرالمؤمنین، امام علی علیه السلام و انتشار نتایج پژوهش ها، جهت بهره مندی سطوح مختلف اجتماعی و نیز ارائه راهبردها و راهکارهای اجرایی منطبق بر سیره عملی آن امام همام، از وظایف مرکز تحقیقات امام علی علیه السلام است؛ مرکزی که پیشنهاد تأسیس آن پس از نام گذاری سال 1379 به نام مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام مطرح شد و در خرداد سال 1380، آغاز به کار کرد. این مرکز با هدف شناسایی سیره نظری و عملی امام علی علیه السلام و عرضه ابعاد اجتماعی و سیره نظری و عملی آن حضرت به جامعه بشری، به منظور تحقق جامعه علوی، ایجاد شده است.

در راستای تحقیق در تعالیم و سیره امام علی علیه السلام در زمینه های مختلف علمی و عملی، به ویژه پاسخ گویی به مسائل فکری و اجتماعی جهان امروز و نیز معرفی ابعاد شخصیت امیر مؤمنان علیه السلام، اقداماتی در این مرکز انجام شده است که مهمترین آنها عبارتند از:

1. انتشار 4 مجلد از مقالات پذیرفته شده در کنگره بین المللی «امام علی علیه السلام و عدالت، وحدت و امنیت» به زبان های فارسی و عربی. این 4 مجلد، مجموعه مقالاتی می باشند که برای ارائه در کنگره، پذیرفته شدند و مجموعه مقالات انگلیسی نیز به زودی منتشر می شوند.

2. ایجاد کتابخانه امام امیرالمؤمنین علیه السلام. این کتابخانه با بیش از 6500 جلد کتاب در 2000 موضوع مربوط به امام علی علیه السلام، از اوایل سال 1384، فعالیت خود را آغاز کرده، کاربران

براساس آیین نامه مربوط، می توانند از کتاب های آن که به زبان های عربی، انگلیسی، اردو، روسی، چینی، فرانسوی، ژاپنی و... است، بهره مند شوند. در بخشی از کتابخانه نیز کتاب های مرجع و نادر تصویر نسخ خطی، پایان نامه ها و رساله های دانشجویان، نگهداری می شود.

کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علیه السلام پایان نامه ها و لوح های فشرده و مقالات و طرح های سفارشی را به صورت طبقه بندی شده، در اختیار مراجعه کنندگان قرار می دهد.

3. برگزاری نشست ها و کارگاه های تخصصی؛ مرکز تحقیقات امام علی علیه السلام، با برگزاری نشست های تخصصی، پژوهش گران شایسته ای را پرورش داده، از این نشست ها، کتاب های مفیدی را استخراج و تألیف و در اختیار علاقه مندان قرار داده است..

4. برگزاری همایش و کنگره بین المللی الغدیر؛ این کنگره در سه محور اصلی «غدیر و امت اسلامی»، «آموزه های غدیر» و «بررسی های تاریخی ماجرای غدیر»، برگزار شده، چکیده مقالات ارائه شده در آن منتشر شد و مجموعه مقالات همایش هم منتشر شده است.

5. گردآوری پایان نامه ها؛ در حال حاضر، حدود 400 پایان نامه در این مرکز جمع آوری شده و تلاش می شود با شناسایی خلائای پژوهش، موضوعات جدیدی برای پژوهش ارائه شود و در همین راستا، مرکز تحقیقات امام علی علیه السلام از پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکترا و حوزوی های معادل، حمایت می کند. فهرست پایان نامه های این حوزه هم در حال به روزرسانی است.

مرکز تحقیقات امام علی (ع) از تابستان 1401 و با توجه به مصوبه شورای پژوهشی پژوهشگاه علوم انسانی، محور مناسبات سیره پژوهی و علوم انسانی با تاکید بر سیره امام علی «ع» را به عنوان اولویت در برنامه ریزی پژوهشی خود اتخاذ کرده و درسگفتارها، کارگاهها و نشست های ماهانه مرکز که گزارش چند رسانه ای آن در سایت به روزرسانی می شود، در چارچوب همین برنامه راهبردی دنبال می شود.

اهداف:

هدف اصلی: (1393)

هدف اصلی ایجاد این مرکز برداشتن گامی در راستاری تحقق بند 4 اصل 3 قانون اساسی مبنی بر تقرب روح بررسی و تتبع و ابتکار در زمینه های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی است.

اهداف خاص:

شناسایی سیره نظری و عملی امام علی (ع) در ابعاد گوناگون به معنای عام

عرضه ابعاد سیره مظری و عملی امام علی (ع) به جامعه بشری به منظور حرکت به سوی جامعه علوی

فعالیت ها:

به منظور تحقق اهداف مرکز و اجرائی کردن وظایفی که مشخص شده است اقدامات مختلفی در حد توان و استعداد فعلی مرکز به عمل آمده که در ادامه بطور خلاصه به آنها اشاره می گردد:

1. شناسایی مراکز همسو و ایجاد ارتباط با آنها:

به منظور آشنایی با ظرفیت های بالقوه و بالفعل در حوزه تخصصی امیرالمؤمنین علیه السلام و همچنین پیشگیری از اقدامات موازی و عدم تداخل بعنوان اولین گام مراکز فعال در این زمینه شناسایی گردید و اقدامات شایسته ای در جهت تعامل و همکاری های علمی با آنها صورت گرفت.

این مراکز عبارتند از:

بنیاد بین المللی غدیر

بنیاد نهج البلاغه

بنیاد معارف اسلامی

کتابخانه تخصصی امیرالمؤمنین علی علیه السلام

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی
مؤسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها
جهاد دانشگاهی

2. انتشارات

1.2. کتب

2.2. مجله (پژوهش نامه علوی)

مجله پژوهشنامه علوی با رویکردهای کلی:

بازنگری در فرهنگ و معارف علوی

بررسی فضایل و مناقب امام علی (ع)

شناسایی و معرفی ارزش های وجودی و نگرش جامع امام علی (ع) در ابعاد فرهنگی، اعتقادی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی، تاریخی، ادبی و انجام مطالعات تطبیقی

از سال 1389 اقدام به انتشار مقالات با هدف شناسایی سیره نظری و عملی امام علی (ع) در ابعاد مختلف پرداخته است و تا پایان سال 1401 تعداد 26 شماره از این مجله به چاپ رسیده است.

3. نشست های علمی و تخصصی

نشست های متعدد علمی با حضور سخنران و دبیر و اساتید مرتبط با موضوع بحث به منظور تبادل دانش میان اصحاب نظر و اندیشمندان در حوزه های مختلف مرتبط با امیرالمؤمنین (ع) برگزار گردیده است که از آن جمله می توان به نشست های سال 1401 - 1402 اشاره کرد:

1. «برادری انسانی» به مثابه یک عیار تمدنی نگاهی به نامه امام علی (ع) به مالک اشتر حبیب الله بابایی

2. فراتحلیل پژوهش ها در حوزه سیره پژوهی با تأکید بر امام علی (ع)

3. بازخوانی رساله امام علی (ع) و فلسفه الهی

4. آموزه های اخلاقی امام علی (ع) برای عصر ارتباطات

5. ملاحظات روش شناختی در مطالعه غلو در تشیع نخستین

6. نقد و بررسی کتاب «کهن سروده های علوی در جنگ علی ابن احمد»

7. آفاق سنت در سپهر معاصرت

8. مواجهه امام علی (ع) با تنش های قومی - طبقاتی (با تأکید بر دوره خلافت امام)

9. تبارهای فقه سیاسی شیعه در رفتارهای سیاسی امام علی (ع)

10. از «هست تاریخی» تا «شناخت تاریخی»؛ درنگی از منظر فلسفه تاریخ در نامه های امیرالمؤمنین (ع)

بازتاب سیره امام علی (ع) در سیره امام خمینی (ره)

11. علم جدید به مثابه ابزار تبلیغ دین نزد علمای دوران قاجار

12. کاریست هرمنوتیکی پارادایم تأویل روان شناخت گرا در مطالعات نهج البلاغه

4. کارگاه ها علمی:

1. کارگاه آموزشی اخلاق کار از دیدگاه امام علی علیه السلام

2. شناخت کاربردی مفاهیم اخلاقی - رفتاری در نهج البلاغه

3. نحوه ارایه مقاله علمی به زبان انگلیسی

4. سیر مطالعاتی نهج البلاغه

5. کارگاه آموزشی تبارشناسی امنیت در اسلام نخستین: رویکرد روش شناختی